

«ТАРАСОВА ГОРА: ЛЮДИ І ПОДІЇ»

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
до 185-річчя отримання волі Тарасом Шевченком

Канів 24 травня 2023

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЗАПОВІДНИК
ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВ ім. М.О. АУЕЗОВА, РЕСПУБЛІКА КАЗАХСТАН

«ТАРАСОВА ГОРА: ЛЮДИ І ПОДІЇ»

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
до 185-річчя отримання волі Тарасом Шевченком

КАНІВ 24 травня 2023

УДК 082

Редакційна колегія:

Коваленко В.М. (голова), кандидатка педагогічних наук; в.о. генерального директора Шевченківського національного заповідника

Ананьєва С.В. – кандидатка філологічних наук, асоційована професорка, завідувача відділу міжнародних зв'язків і світової літератури Інституту літератури і мистецтв імені М.О. Ауєзова КН МНВО Республіки Казахстан

Чорна Л.О., кандидатка історичних наук, завідувачка відділу наукових досліджень Шевченківського національного заповідника

Чорний М.Г., кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник; провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу охорони пам'яток історії, культури та природи Шевченківського національного заповідника

Рекомендовано до друку Вченою радою Шевченківського національного заповідника. Протокол №3 від 4 травня 2023 р.

«Тарасова Гора: люди і події»: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції до 185-річчя отримання волі Тарасом Шевченком. Канів, 24 травня 2023 р. / Упорядник: Л. О. Чорна. Київ: «Панмедія», 2023. 302 с., іл.

ISBN 978-966-8947-29-2

У збірнику опубліковано шевченкознавчі, мистецтвознавчі та історичні наукові дослідження: розкривається зв'язок творчості Тараса Шевченка із запитами сучасності; розглядається світове сприйняття феномену Тараса Шевченка; частково представлена шевченкіана фондової збірки Шевченківського національного заповідника; висвітлюються сучасні проблеми збереження національної культурно-мистецької спадщини в умовах повномасштабного вторгнення в Україну московського агресора.

Видання адресоване науковцям, шевченкознавцям, краєзнавцям, освітянам.

На першій сторінці обкладинки – фоторепродукція: «Тарас Шевченко. Автопортрет». 1840 р., по-лотно, олія. – Власність Національного музею Тараса Шевченка, м. Київ. Фото із доступних джерел.

Друкується в авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність фактичних даних та інформацію, що міститься в матеріалах. Висловлені думки авторів можуть не співпадати з позицією організаторів конференції.

ISBN 978-966-8947-29-2

© Шевченківський національний заповідник, 2023

© Колектив авторів, 2023

ЗМІСТ

Коваленко Валентина , в.о. генерального директора Шевченківського національного заповідника, кандидатка педагогічних наук, членкиня Національної спілки письменників України <i>Вступне слово до учасників конференції</i>	6
---	---

ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВО

Лазуренко Валентин <i>Творча спадщина Тараса Шевченка як дослідницьке джерело пошуків місця останнього спочинку державотворця України Богдана Хмельницького</i>	11
Молокова Тамара <i>Тарас Шевченко: мовний аспект у питанні національного самовизначення українців</i>	25
Поліщук Володимир <i>Тарас Шевченко і родина Гернів: інтерпретація взаємин у спогадах і творах</i>	33
Тітова Ірина <i>Творчий спадок Т. Шевченка в колекції Національного заповідника «Хортиця»</i>	50
Шамрай Олександр <i>Постать Тараса Шевченка в сучасних дослідженнях краєзнавців Черкащини (2010–2022 рр.).</i>	61
Барська Ганна, Сиволап Наталія <i>Тарас Шевченко та Полтавщина</i>	68

ШЕВЧЕНКО І СВІТ

Авраменко Валентина <i>Нарис «Свято Тараса Шевченка в Каневі» румунського письменника Панайта Істрати в контексті соціокультурних подій в Україні першої половини ХХ століття</i>	86
Ананьєва Світлана <i>Концепт СВОБОДА в казахстанській художній прозі</i>	97
Близнюк Олександр <i>Вшанування пам'яті Тараса Шевченка: світовий контекст</i>	104

Долгіч Надія

*Поштові конверти із спецпогашенням 2014 року
(на матеріалах колекції Георгія Георгіадіса
у фондовому зібранні Шевченківського національного заповідника)* 111

Хамраєв Алімжан, Нурахунова Гунчам

Заповіт волі Тараса Шевченка уйгурською мовою 122

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО**Басиста Ніна, Ярмош Тетяна**

*Творчий доробок Андрія Бокотєя –
лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка
(до 85-річчя від дня народження)* 129

Коваль Анна

*Художня інтерпретація образу Шевченка на плакаті
Григорія Кушніренка* 135

Леонтьєв Сергій

*Інтертекстуальність поеми Тараса Шевченка
та опери Михайла Вериківського у кінофільмі «Наймичка» (1964)* 141

Чулкова Тетяна

Вячеслав Розвадовський і Тарасова Гора 154

Яхімович Алла

Фотій Красицький: життєвий шлях та мистецька спадщина 169

ІСТОРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ**Андрієнко Костянтин**

*Антиросійська позиція у політичних поглядах Фотія і
Василя Красицьких* 180

Бонь Олександр

*Український авангард і Тарас Шевченко у контексті
раннього тоталітаризму 1920 років* 189

Вакула Ірина

*Бібліотека Шевченківського національного заповідника:
історія та сьогодення* 199

Ісаєва Ольга, Осипенко Таміла

Волонтерський рух Канівської громади

<i>після повномасштабного вторгнення військ російської федерації на територію України</i>	205
Паламарчук Ірина <i>Монументальна Шевченкіана в умовах реалій російсько-української війни</i>	223
Сокур Людмила <i>Книга вражень як документальне джерело з історії Тарасової гори (2022–2023)</i>	230
Чорна Людмила <i>Мемуарна література шістдесятників як важливе джерело дослідження вшанування Тараса Шевченка українськими патріотами у 1960–1970-х роках</i>	240

ОХОРОНА ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Дзима Віта, Миколенко Лариса, Юрченко Ірина <i>Захист пам'яток Шевченківського національного заповідника в часі війни</i>	254
Шидловський Павло, Чорний Микола, Гранатирко Богдан <i>Про доцільність взяття під опіку Межирицької пам'ятки археології Шевченківським національним заповідником</i>	264
Чорний Микола, Чорна Людмила <i>Дуб як символ у житті українців та у вшануванні Тараса Шевченка</i>	286
<i>Дані про авторів</i>	299